Kartografické modelovanie emisií skleníkových plynov v období 1990 – 2018 (BSK a SR).

Eva Mičietová, Adriána Rášová Pastierovičová, Filip Moravčík

Doc. RNDr. Eva Mičietová, PhD., Vedecký park Univerzity Komenského v Bratislave, Ilkovičova 8, 841 04 Bratislava, eva.micietova@uniba,sk

Mgr. Adriána Rášová Pastierovičová, J.Dallosa 39, 925 21 Sládkovičovo, rasova.adriana@gmail.com

Mgr. Filip Moravčík, Univerzita Komenského v Bratislave, Prírodovedecká fakulta, Ilkovičova 6, 841 04, Bratislava, Štefánikova 49, 814 73 Bratislava, <u>filip.moravcik@uniba.sk</u>

Obsah prezentácie

- Ako sme prišli k téme
- IPCC AFOLU
- Metodika hodnotenia emisii uhlíkových plynov podľa IPCC AFOLU
- Implementácia metodiky IPCC AFOLU úroveň 1
- Integrovaná GBU SR Obsah a analýza výsledkov
- Kartografické modelovanie emisií C a CO2
- Diskusia
- Niečo na hranie

IPCC a ako sme prišli k téme

Eduardo Calvo Buendía

Spolupredseda pracovnej skupiny pre národné inventarizácie skleníkových plynov https://www.ipcc.ch/people/eduardo-calvo-buendia

Absolvoval PRIF UK 1991

V júli 2019 ma informoval o projekte pre SR

Začali sme pracovať a vypísali sme tému DP

COVID 19

Máme prvé výsledky a pretrvávajúce očakávania

IPCC AFOLU

- Agriculture, Forestry and Other Land Use (AFOLU)
- Viaceré sektory nás zaujíma Krajina
- https://www.ipccnggip.iges.or.jp/

Kľúčový odborný garant témy p. Sandro Federici Public Cottotné záložky Task Force on National Greenhouse Gas Inventories MITEROPPH MENTAL PARTE ON Climate change Publications | 2006 IPCC Guidelines for National Greenhouse Gas Inventories 2006 IPCC Guidelines Top 2006 IPCC Guidelines for • Vel 1-GGR Vol.2 Energy **National Greenhouse Gas Inventories** ■Vol.3 IPPU . Vol.4 AFOLU . Vol.5 Waste Cover, Foreword and Preface Other Language Versions Overview Day Glossary 3 * Chinese * French List of Contributors [34 *1 Russian · Spanish *1: Corrected chapter(s) as of April 2007. The series consists of five volumes: Volume 1 General Guidance and Reporting 0 ---

Metodika hodnotenia emisii uhlíkových plynov podľa IPCC AFOLU

Zdroje

https://www.ipccnggip.iges.or.jp/public/2006gl/pdf/4 Volume4/V4 02 Ch2 Generic.pdf

Diplomová práca (autor: Pastierovičová, A., školiteľ: Mičietová, E.,

Posudzovateľ práce: Minďaš, J.)

https://opac.crzp.sk/?fn=detailBiblioForm&sid=1D055279E2D1258CB97F221 E7F1A

Faktory: Krajinná pokrývka a environmentálne faktory (P,K,EZ,MK)

Tri úrovne AFOLU

Úroveň 1 je - najjednoduchšia, rovnice a parametre emisných faktorov sú uvedené v metodike IPCC. Používajú sa globálne datasety a koeficenty

Úroveň 2 využíva rovnaký prístup ako úroveň 1, ale hodnoty emisných faktorov sú založené na dátach danej krajiny.

Úroveň 3 je najpodrobnejšia , využívajú miestne merania na zistenie presných hodnôt emisných faktorov a detailné informácie o krajinnej pokrývke.

Naše spracovanie : Niečo medzi 1 a 2 – väčšina emisných faktorov je zo SR, niektoré sa prebrali z metodiky AFOLU

Faktor krajinná pokrývka - reklasifikácia CLC do AFOLU

Kategória	Podkategória	Zdroj uhlíka		
		Biomasa		
	zostávajúce Lesy	Organická pôda		
Long		Biomasa		
Lesy	zmananá na Lasy	Odumretá organická hmota		
	zmenené na Lesy	Minerálna pôda		
		Organická pôda		
	0000 10000 8562 W. MINOR	Biomasa		
	zostávajúca Orná pôda	Minerálna pôda		
	ASSESSMENT OF STREET AND ASSESSMENT OF THE ASSES	Organická pôda		
Orná pôda		Biomasa		
	zmananá na Orná náda	Odumretá organická hmota		
	zmenené na Orná pôda	Minerálna pôda		
4		Organická pôda		
	zostávajúce Trávnaté porasty	Minerálna pôda		
	Zostavajuće Travilate porasty	Organická pôda		
Trávnaté porasty		Biomasa		
Travilate porasty	zmananá na Tráunatá na rastu	Odumretá organická hmota		
	zmenené na Trávnaté porasty	Minerálna pôda		
		Organická pôda		
Vodstvo	zostávajúce Vodstvo	iba pri ťažbe rašeliny		
voastvo	zmenené na Vodstvo	biomasa		
*	zostávajúce Sídla	žiadny zdroj uhlika		
		Biomasa		
Sídla	(6/11	Odumretá organická hmota		
	zmenené na Sídla	Minerálna pôda		
		Organická pôda		
	zostávajúce Iné využitie krajiny	žiadny zdroj uhlika		
Iná vaužitia kesiisv		Biomasa		
Iné využitie krajiny	zmenené na Iné využitie krajiny	Minerálna pôda		
	1 15.1	Organická pôda		

pokrývky podľa metodiky IPCC

Prvá úroveň CLC	Druhá úroveň CLC	Tretia úroveň CLC
	1.1. Urbanizovaná (sidelná) zástavba	1,1.1 - Süvislä sidelnä zästavba
	1.1. Orașinzovana (siucina) zastovoa	1.1.2 - Nesúvislá sídelná zástavba
		1.2.1 - Priemyselně a obchodně areály
	1.2. Priemyselné, obchodné a dopravné	1.2.2 - Cestnă a železničnă sief a prifahlé
	areály	1.2.3 - Aredly pristovov
I. Urbanizované a technizované areály		1.2.4 - Areily letisk
technizovane areaty		1.3.1 - Aredly faithy nerastných surovín
	1.3. Areály ťažby, skládok a výstavby	1.3.2 - Areály skládok
		1.3.3 - Areály výstavby
	1.4. Areály sídelnej	1,4.1 - Areály sidelnej vegetácie
	(nepoľnohospodárskej) vegetácie	1,4.2 - Areály športu a zartadení voľného čas
	2.1. Orná pôda	Z.1.1 - Nezavlažovaná orná pôda
	420 - 125 - 125 CONTROL OF THE STATE OF THE	2.2.1 - Vinice
	2.2. Trvalé kultúry	2.2.2 - Ovocné stromy a plantaže ovocnín
2. Poľnohospodárske	2.3. Areály tráv	2,3.1- Trávne porasty, lúky a pasienky
arealy	2.4. Heterogenne poľnohospodárske árcály	2.4.1 - Jednaročné plodiny s trvalými
		kultúrámi
		2.4.2 - Mozaika poli, lúk a trvalých kultúr
		 2.4.3 - Prevažne počnohospodárske areály s výrazným podlelom prirodzenej vegetácie
		3.1.1 - Listnaté lesv
	3.1. Lesy	3.1.2 - (hličnaté lesv
		3.1.3 - Zmiešanė lesy
		3.2.1 - Prirodzené lůky
3. Lesné a	3.2. Kroviny alebo trávne areály	3.2.2 - Vresoviská, slatiny a kosodrevina
poloprírodné areály		3.2.4 - Prechodné lesokroviny
		3.3.2 - Skaty
	3.3. Holiny s riedkou vegetáciou alebo bez vegetácie	3.3.3 - Areály s riedkou vegetáciou
	The Francis	3.3.4 - Spálentská
. Zamokrené areály	4.1. Vnútrozemské mokrade	4.1.1 - Močiare
. Lamokrene arealy	4.1. Vilutrozemske mokrade	4.1.2 - Rašeliniská
5. Vody	5.1. Vnútrozemské vody	5.1.1 - Vodně toky
o. vouy	S.I. Vilutiozemské vody	5.1.2 - Vodné plochy
-	Kategorie AFOLU)

droj: IPCC Guidelines, 2006

Faktor pôdy - reklasifikácia do AFOLU

označenie v pôdnej mape	pôdny typ	klasifikácia pôdy podľa IPCC
a	kultizeme	vysokoaktívna ílovitá
Č1, Č2, Č3, Č4, Č5, Č6, Č7	černozeme	vysokoaktívna ílovitá
D1, D2, D3	regozeme	piesočnatá
G1, G2, G3, G3t	pseudogleje	vysokoaktívna ílovitá
H1, H2, H3, H5, H6, H7, H8, H10, H11	kambizeme	vysokoaktívna ílovitá
H4, H9	andozeme	vulkanická
11, 12, 13, 14	luvizeme	vysokoaktívna ílovitá
L1, L2, L3, L4, L5	čiernice	vysokoaktívna ílovitá
M1, M2, M3, M4, M5	hnedozeme	vysokoaktívna ílovitá
N1, N2, N3, N4, N5, N6	fluvizeme	vysokoaktívna ílovitá
N5G	gleje	mokraďová
P1, P2, P3	podzol	spodická
r	litozeme	vysokoaktívna ílovitá
R1, R2, R3, R4	rendzina	vysokoaktívna ílovitá
R5, R6	pararendzina a regozem	vysokoaktívna ílovitá
S	solončaky a slance	vysokoaktívna ílovitá
T1, T2	organozeme	organická
v	voda	neklasifikovaná
no data	neznámy	vysokoaktívna ílovitá

Environmentálne faktory

 https://www.ipccnggip.iges.or.jp/pu blic/2019rf/vol4.ht ml - Tabuľka 1

Tabuľka 5 Emisné faktory a ich možné hodnoty

Emisný faktor	Možné hodnoty	Anglický názov	
	boreálna	boreal	
	mierne chladná suchá	cold temperate dry	
klima	mierne chładná vlhká	cold temperate wet	
	mierne teplá suchá	warm temperate dry	
	mierne teplá vlhka	warm temperate moist	
	tropická suchá	tropical dry	
	tropická vlhká	tropical moist	
	tropická veľmi vlhká	tropical wet	
	vysokoaktivna ilovitá	high activity clay	
	nízkoaktívna ilovitá	low activity clay	
	piesočnatá	sandy	
pôda	spodická	spodic	
	vulkanická	volcanic	
	mokraďová	wetland	
	organická	organic	
	tropický daždívý prales	tropical rainforest	
	tropický vlhký listnatý les	tropical moist deciduous forest	
	tropický suchý les	tropical dry forest	
	tropické kroviny	tropical shrubland	
	tropická půšť	tropical desert	
	tropický horský systém	tropical mountain systems	
	subtropický vlhký les	subtropical humid forest	
	subtropický suchý les	subtropical dry forest	
	subtropická step	subtropical steppe	
era assessa en	subtropická půšť	subtropical desert	
kologická zóna	subtropický horský systém	subtropical mountain systems	
	oceánsky les mierneho pásma	temperate oceanic forest	
	kontinentálny les mierneho pásma	temperate continental forest	
	step mierneho pásma	temperate steppe	
	püšť mierneho pásma	temperate desert	
	horský systém mierneho pásma	temperate mountain systems	
	boreálny ihličnatý les	boreal coniferous forest	
	zalesnená oblasť boreálnej tundry	boreal tundra woodland	
	horský systém tundry	boreal mountain systems	
	polárna	polar	
	obrábanie pôdy intenzívne/mierne/bez	intensive tillage/reduced till/no-til	
	kultivácie	intensive thage/reduced thi/no-th	
	dlhodobo kultivovaná	long term cultivated	
	trvalé stromy	perennial tree crop	
manažment	vápnenie	liming	
krajiny	využívanie nelokálnych zdrojov	high/low/medium input cropping	
	vysoké/nízke/stredné	systems	
	kultívovaný trávny porast	improved grassland	
	nekultívovaný trávny porast	unimproved grassland	

Zdroj: IPCC Guidelines, 2006

Výpočet zdrojov uhlíka

Zmeny v množstve zásob uhlíka sa počítajú pre tri zdroje uhlíka:

1. Živá biomasa

- a. Nadzemná biomasa všetka biomasa nachádzajúca sa nad úrovňou pôdy, b. Podzemná biomasa korene rastlín hrubšie ako 2 mm

2. Odumretá organická hmota

- a. Odumreté drevo všetka odumretá biomasa ktorá má jeden z rozmerov aspoň 10 cm, aj nadzemná aj podzemná biomasa
- b. Odpad z biomasy všetka odumretá biomasa, ktorá je menšia ako 10 cm

3. Pôdny uhlík – uhlík nachádzajúci sa v pôdach do hĺbky 30 cm

- a. Uhlík z minerálnych pôd
- b. Uhlík z organických pôd

Údaje

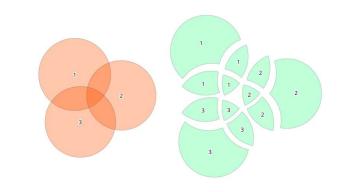
Údaje o pôde https://data.gov.sk/no/dataset/podna-mapa-slovenska-1-400000.

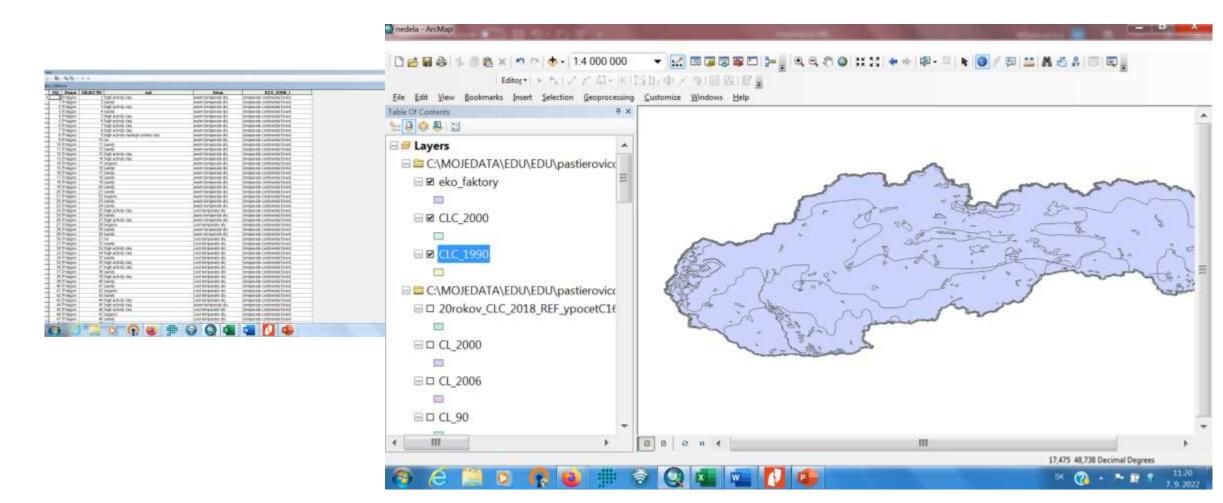
Údaje o klimatických zónach v súlade s metodikou IPCC https://esdac.jrc.ec.europa.eu/projects/RenewableEnergy/.

Údaje o ekologických zónach v súlade s metodikou IPCC http://www.fao.org/geonetwork/srv/en/metadata.show?id=1255.

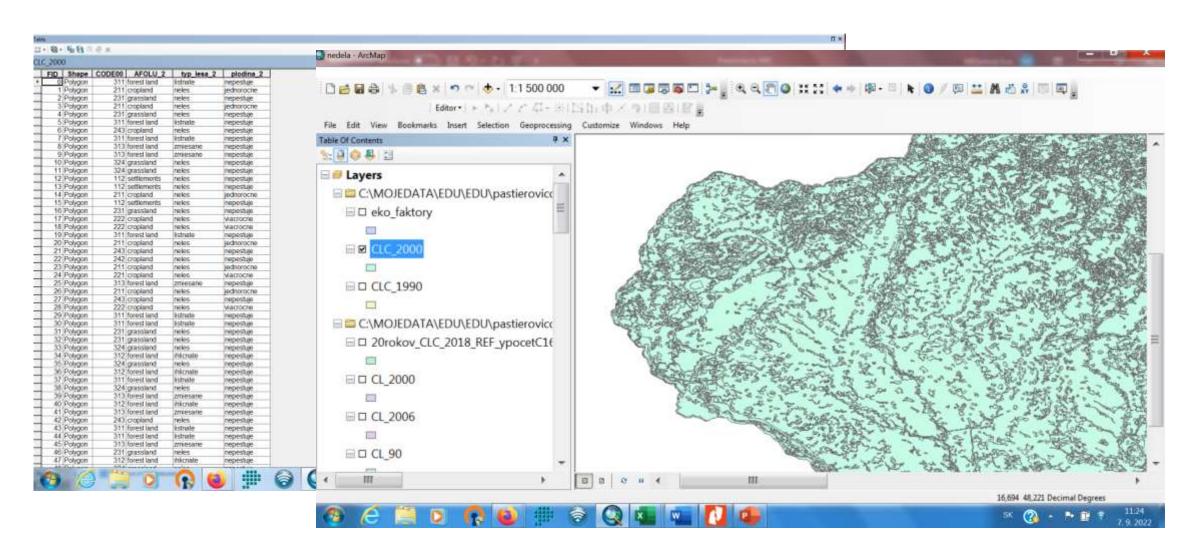
Údaje o krajinnej pokrývke https://land.copernicus.eu/pan-european/corineland-cover.

GBU: Ekofaktory: Pôda x klíma x ekol. zóna

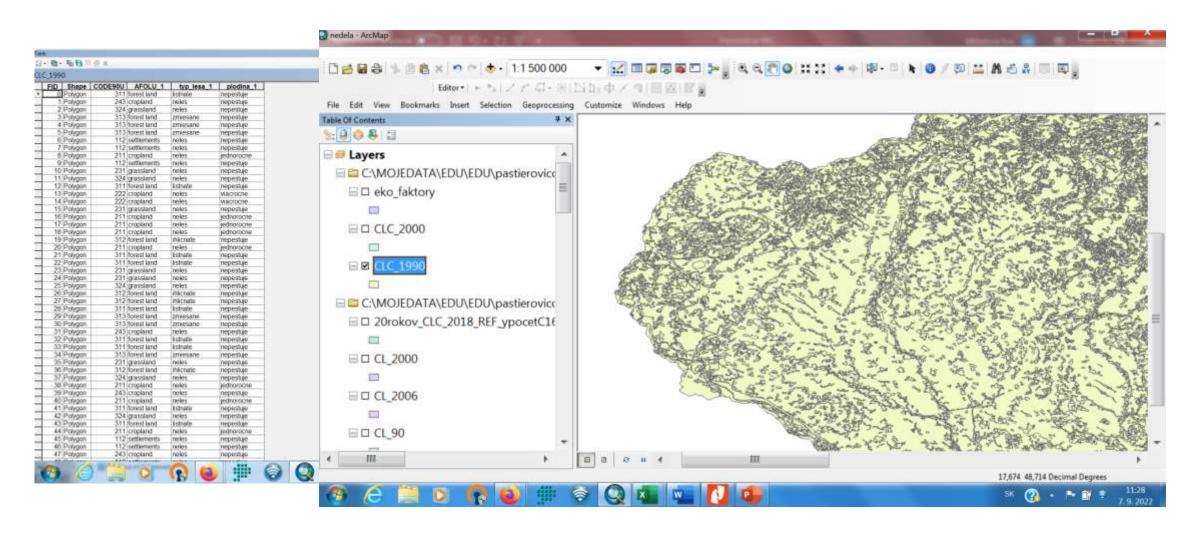

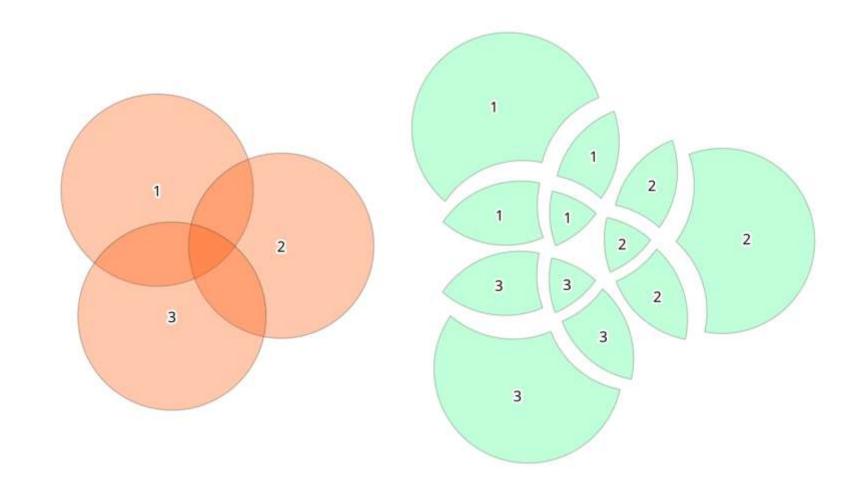
GBU AFOLU2 novšie dáta

GBU AFOLU1 staršie dáta

Integrovaný údajový model GBU

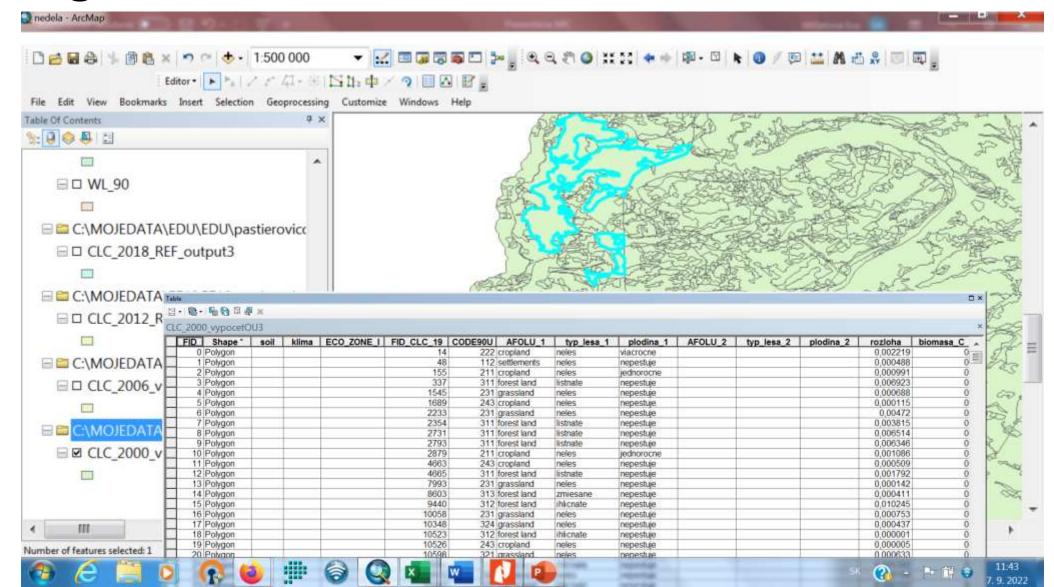

Priestorový prienik Ekofaktory X AFOLU 1 X AFOLU2

Integrovaná Geografická báza údajov textová časť

Atribút	Popis	ukážka
FID	ID prvku v GBU	36321
soil	ENV faktor pôda	high activity clay
klima	Env faktor klíma	cool temperate dry
ECO_ZONE_I	Env faktor Zóna	temperate continental forest
FID_CLC_19	ID prvku v GBU	20047
CODE90U	CLC kod st. obd	311
AFOLU_1	atribut AFOLu	forest land
typ_lesa_1	typ lesa st	listnate
plodina_1	plodina ST	nepestuje
AFOLU_2	atrubut aflu N	cropland
typ_lesa_2	typ lesa N	neles
plodina_2	plodina N	jednorocne
rozloha	rozloha	0,011019724
biomasa_C	C z biomasy	-0,840804938
poda_C	C z pody	0
poda_ORG_C	C z org. Pôdy	0
DOM_C	C o odumr	-0,263371403
С	С	-1,104176341
CO2	CO2	4,048646582

Integrovaná GBU – Geometria

Obsah GBU

Reklasifikácia CLC do AFOLU Hodnotenie zmien AFOLU2 vs AFOLU1 Výpočet zásob uhlíka a bilancie AFOLU2 vs AFOLU1 Mapy kategórií AFOLU

1990 - 2000 - BSK, SR

2000 - 2006 – BSK, SR

2006 - 2012 - BSK, SR

2012 – 2018 – BSK, SR

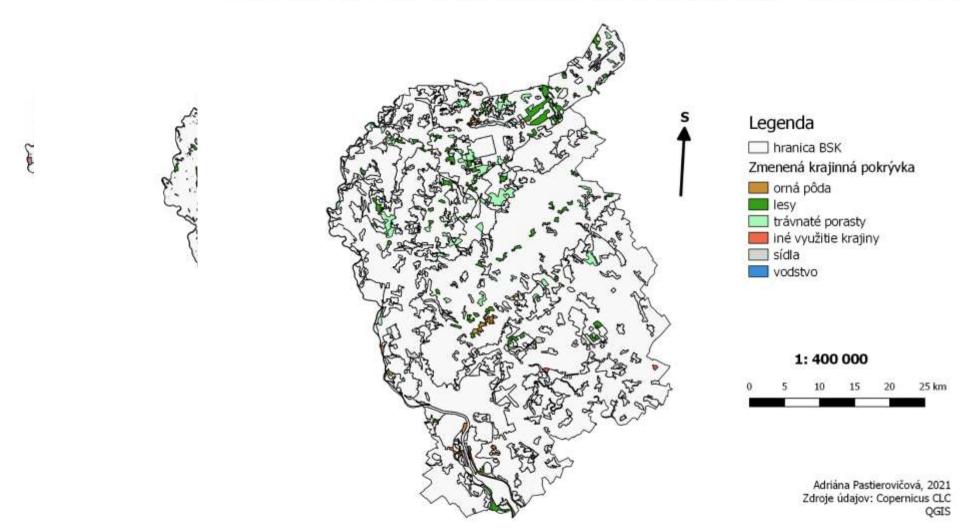
1990 - 2018 - BSK, SR

Zmeny krajinnej pokrývky na území Bratislavského samosprávneho kraja v rokoch 1990 až 2000

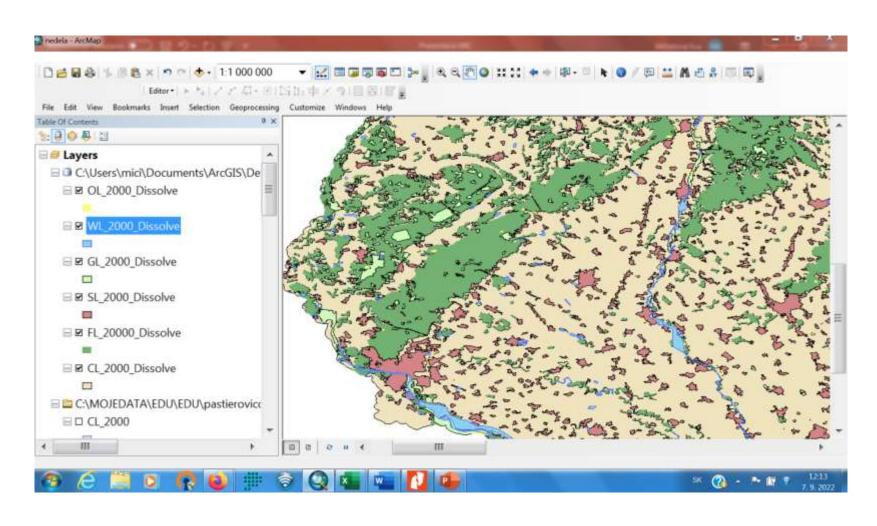
Zmeny krajinnej pokrývky na území Bratislavského samosprávneho kraja v rokoch 2000 až 2006

Zmeny krajinnej pokrývky na území Bratislavského samosprávneho kraja v rokoch 2006 až 2012

Zmeny krajinnej pokrývky na území Bratislavského samosprávneho kraja v rokoch 2012 až 2018

Tvorba mapových výstupov z integrovanej GBU

Zmeny kategórií AGFOLU krajinnej pokrývky v rokoch 2000 a 2018 - BSK

		4 14	rok 2018 (ha)						
		Orná pôda	Lesy	Trávnaté porasty	Iné využitie krajiny	Sídla	Vodstvo	Celková plocha	Zmena
	Orná pôda	87739,9	2085,2	2202,5	429,1	4685,5	139,9	97282,2	-7205,3
(ha)	Lesy	948,5	65524,3	4728,1	47,0	294,0	168,6	71710,6	2799,4
	Trávnaté porasty	463,6	6379,4	4539,4	3,1	37,7	121,0	11544,1	55,5
000	Iné využitie krajiny	24,1	156,6	38,0	110,4	85,0	2,5	416,6	209,7
rok 2000	Sídla	684,3	261,2	56,0	36,6	19936,2	97,9	21072,3	4018,8
IC	Vodstvo	216,4	103,3	35,6	0,0	52,6	2725,9	3133,9	122,0
	Celková plocha	90076,9	74509,9	11599,6	626,3	25091,1	3255,9	205159,7	14410,6

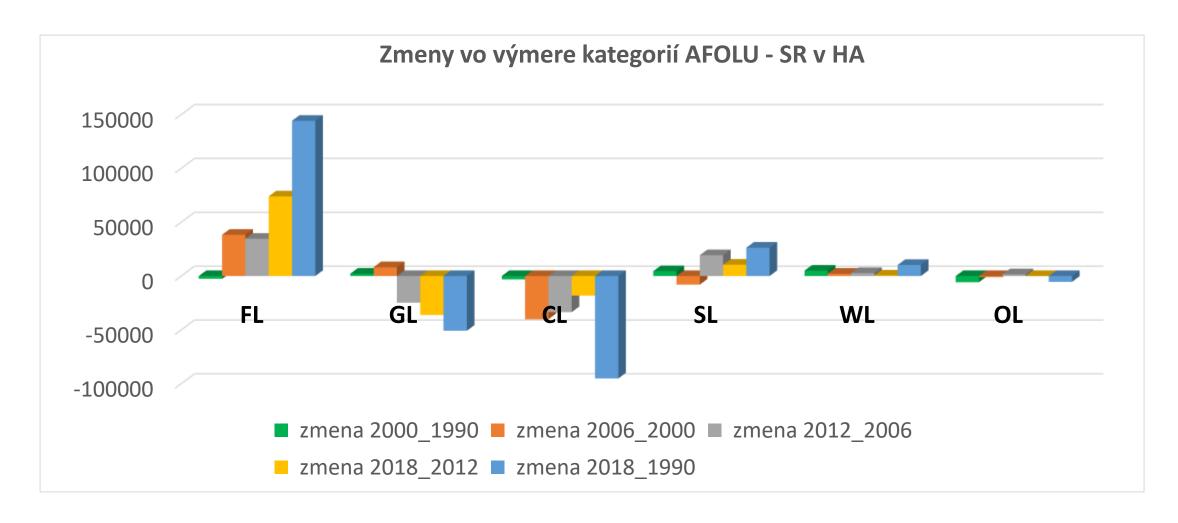
Množstvo uvoľneného/prijatého uhlíka 2000-2018 – BSK

		krajinná pokrývka v roku 2018 / zmena zásob uhlíku v tonách					
		Orná pôda	Lesy	Trávnaté porasty	Iné využitie krajiny	Sídla	Vodstvo
121	Orná pôda	-2169,7	7768,5	-6,1	0,0	0,0	0,0
vka	Lesy	-49687,1	127598,8	-259064,2	0,0	-15705,9	-12624,9
pokrývka 100	Trávnaté porasty	-56,7	26955,6	0,0	0,0	0,0	0,0
krajinná po 2000	Iné využitie krajiny	0,0	708,1	0,0	0,0	0,0	0,0
craj	Sídla	0,0	926,1	0,0	0,0	0,0	0,0
	Vodstvo	0,0	320,8	0,0	0,0	0,0	0,0
50	Celkovo	-51913,5	164277,9	-259070,3	0,0	-15719,3	-12624,9

Prvé výsledky za SR

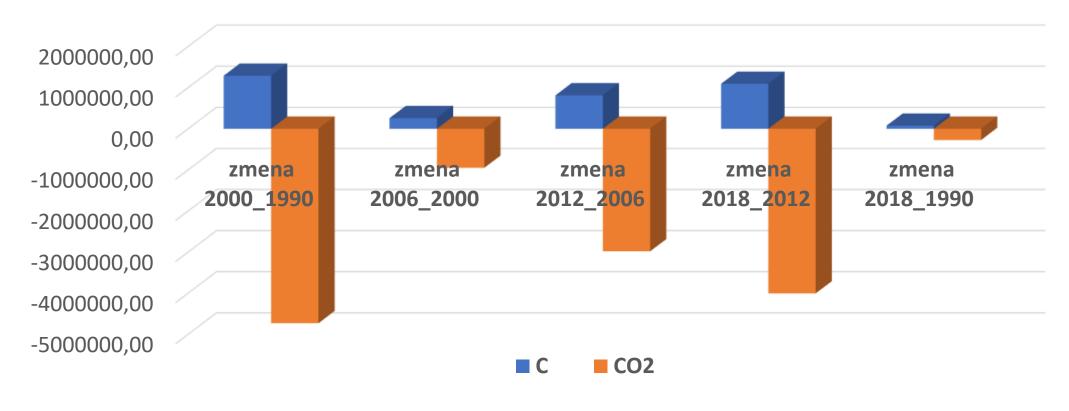
Zmeny vo výmere kategórií AFOLU - SR v HA

FL Forest land, GL Grassand, CL Cropland, SL Settlements, WL Wetland, OL Other Land

Zvýšenie zásob C a CO2 v SR

CO2= -44/12 * C čo je pomer uhlíka a kyslíka v oxide uhličitom.

Zníženie zásob uhlíka – výpočet LWR

$$L_{wood-removals} = [H * BCEF_R * (1+R) * CF]$$

L_{wood-removals} = zníženie zásob uhlíka z dôvodu ťažby dreva (T*C*rok⁻¹)

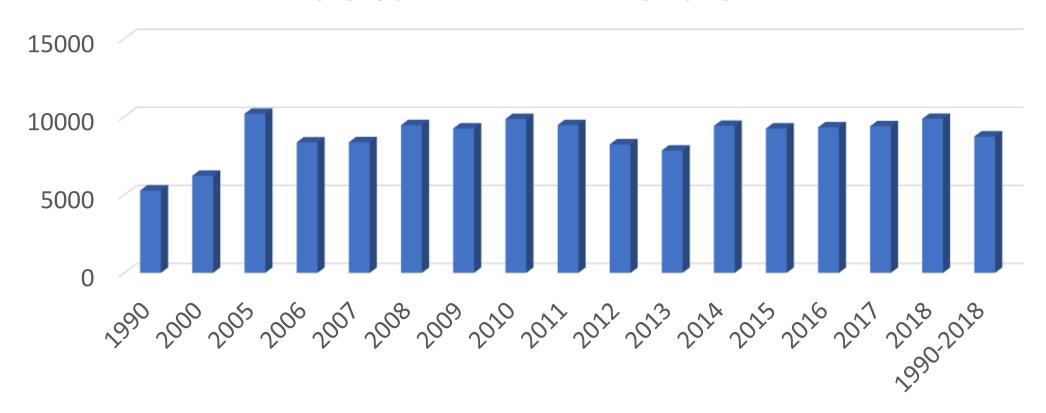
 $BCEF_R = konverzný faktor biomasy ((m^3)^{-1})$

R = podiel podzemnej a nadzemnej biomasy pre daný vegetačný typ ((tona odumretej hmoty nadzemnej biomasy)⁻¹)

CF = uhlíková frakcia odumretej hmoty ((tona odumretej hmoty)⁻¹)

Ťažba dreva — podklad pre určenie straty uhlíka v dôsledku odstraňovania biomasy

SKUTOČNÁ ŤAŽBA DREVA v TIS M3 v SR

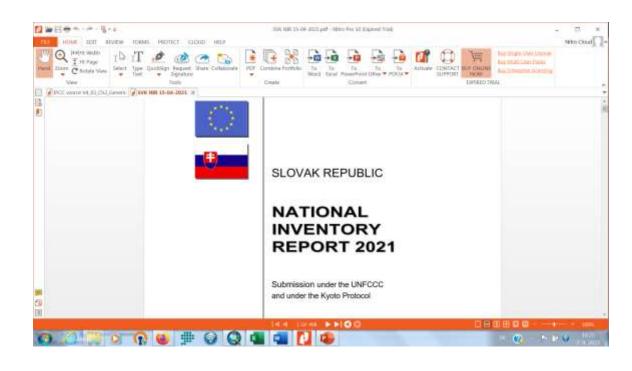
Zdroj: https://www.enviroportal.sk/indicator/api/graph?id=3707&type=table&iframe=yes&lang=

BCEFR konverzný a expanzný faktor biomasy na prepočet úbytkov biomasy

Druh stromu	BCEF _R faktor
smrek	0.626
jedľa	0.626
borovica	0.526
smrekovec	0.526
Iný ihličňan	0.526
dub	0.832
buk	0.749
hrab	0.749
agát	0.749
Topol	0.749
Iné	0.749

Zdroj: https://unfccc.int/documents/273441

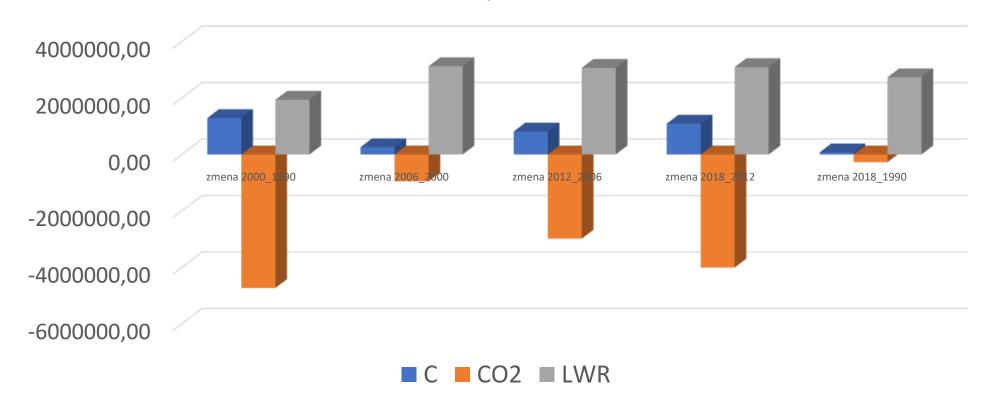
Každoročne sa mení – ukážka hodnôt

Priemer BCEFR 0,674

Bilancia C, CO2 a LWR v tonách v SR

LWR Lwood-removals - ročná strata uhlíka v dôsledku odstraňovania biomasy, v tonách

Kartografické modelovanie

- Nad integrovanou GBU
- Tvorba tematickej vrstvy metóda select
- Analytické spojenie areálov tematickej mapy metóda DISSOLVE, a lebo Analytical Merge
- Tvorba mapových kompozícií pridanie popisov, polohopisu z externých informačných služieb RIP

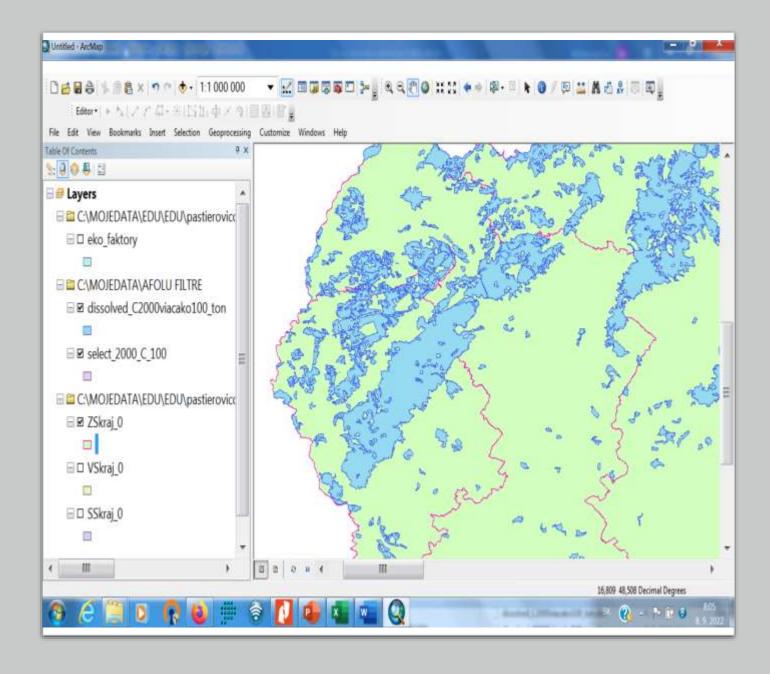
Ukážka postupu kartografického modelovania výstupov z GBU IPCC AFOLU SR

Tema : Areály zásob uhlíka v roku 2000 > 100 ton

Analytické spojenie areálov

Kompozícia s hranicami krajov

Atď.

Záver – ako prebehol výpočet

Tabuľka 23 Zdroje uhlika a ich výpočet

Kategória	Podkategória	Zdroj uhlíka
23001	zostávajúso Logy	Biomasa
	zostávajúce Lesy	Organická pôda
Locu		Biomasa
Lesy	zmenené na Lesy	Odumretá organická hmota
	zmenene na Lesy	Minerálna pôda
		Organická pôda
	con government of these.	Biomasa
	zostávajúca Orná pôda	Minerálna pôda
	B	Organická pôda
Orná pôda		Biomasa
	zmenené na Orná pôda	Odumretá organická hmota
	Zilielielie lia Offia poda	Minerálna pôda
		Organická pôda
	zostávajúce Trávnaté porasty	Minerálna pôda
	zostavajuće Travilate porasty	Organická pôda
Trávnaté porasty		Biomasa
mavilate porasty	zmenené na Trávnaté porasty	Odumretá organická hmota
	Zillelielle lia Travilate porasty	Minerálna pôda
	70	Organická pôda
Vodstvo	zostávajúce Vodstvo	iba pri ťažbe rašeliny
vodstvo	zmenené na Vodstvo	biomasa
	zostávajúce Sídla	žiadny zdroj uhlika
	9	Biomasa
Sídla	zmenené na Sídla	Odumretá organická hmota
	zmenene na Sidia	Minerálna pôda
		Organická pôda
	zostávajúce Iné využitie krajiny	žiadny zdroj uhlika
Inó vauržitio krajiny		Biomasa
Iné využitie krajiny	zmenené na Iné využitie krajiny	Minerálna pôda
	11 (1) (1) (1) (2) (2) (3) (4) (4)	Organická pôda

Zelenou farbou sú označené zdroje uhlíka, ktoré sa nám podarilo implementovať do nástroja na výpočet uhlíkovej bilancie.

Žltou farbou zdroje uhlíka, ktoré sme počítali pre územie BSK/SR - nie je zahrnuté v nástroji na výpočet uhlíkovej bilancie.

Oranžovou farbou je označená minerálna pôda, pri ktorej sme predpokladali, že zásoby uhlíka sú konštantné.

Červenou farbou sú označené zdroje uhlíka ktoré sme nevypočítali pre chýbajúce národne koeficienty.

Diskusia

- Využiť revidované údaje CLC SK https://geos.sazp.sk/geoserver/corine clc1990revision/ows?service=WFS &version=2.0.0&request=GetFeature&typeNames=corine clc1990revisio n:clc1990revision&outputFormat=SHAPE-ZIP
- https://geos.sazp.sk/geoserver/corine clc2000revision/ows?service=WFS &version=2.0.0&request=GetFeature&typeNames=corine clc2000revision n:clc2000revision&outputFormat=SHAPE-ZIP
- https://geos.sazp.sk/geoserver/corine clc2006revision/ows?service=WFS &version=2.0.0&request=GetFeature&typeNames=corine clc2006revision n:clc2006revision&outputFormat=SHAPE-ZIP
- https://geos.sazp.sk/geoserver/corine clc2012revision/ows?service=WFS &version=2.0.0&request=GetFeature&typeNames=corine clc2012revision n:clc2012revision&outputFormat=SHAPE-ZIP

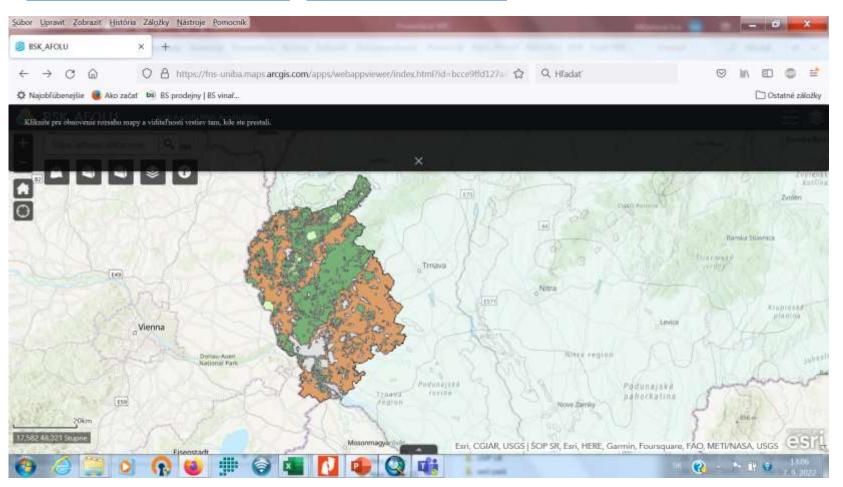
Diskusia

Spresniť výpočet na zníženie zásob uhlíka: doplnenie porastových máp do integrovanej GBU na spresnenie údajov o BCEFR a ťažbe dreva za porastové celky

Spresniť údaje environmentálnych faktorov o manažment krajiny

Niečo na hranie — výpočet bilancie skleníkových plynov IPCC AFOLU Úroveň 1

Webová aplikácia aj s návodom

Ďakujeme za pozornosť

Ja a spoluautori

